

MARTSJE is een Friese verkorting van MARTINA

----- door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

De klank '-in-' wijst op een verkleinvorm; de eigenlijk vorm zou dus geweest zijn: Marta = 'vrouw aan (oorlogsgod) Mars toegewijd' of 'vrouw die aan Mars toebehoort' enz.

*

Martina van Rome, Italië; martelares; † 226.

Feest (vroeger 1 januari, thans) **30 januari**.

Volgens de legende zou zij bij de dood van haar vader schatrijk geworden zijn. Maar als goed christin gaf zij geleidelijk aan al haar geld en goed weg aan de armen. Toen zij op een kerk in een heiligdommetje zat te bidden, werd zij daar door gerechtsdienaren gearresteerd en meegenomen naar de stadhouder van Rome. Zij moest vóór hem verschijnen en verantwoording afleggen van haar godsdienst. Voor de ogen van deze machtige man, die Olpianus heette, weigerde zij te offeren aan de Romeinse god Apollo, zoals van haar geëist werd. Ze daagde zelfs Olpianus uit: 'Kom dan mee kijken om te zien welk gebed het meeste uithaalt: dat van uw Apollopriesters of mijn gebed tot de Vader van Jezus Christus in wie ik geloof. De uitdaging werd aangenomen.

Op haar gebed stortte onmiddellijk een deel van de Apollotempel in. Dat maakte de stadhouder zo woedend dat hij beval haar de ergste martelingen te laten ondergaan. Maar voor de ogen van alle aanwezigen kwam een schone jongeman haar te hulp: hij troostte haar zodat ze de pijnen manmoedig kon doorstaan. Dat maakte dat velen - nog steeds volgens de legende - zich bekeerden en overliepen naar Martina's godsdienst. Terwijl de pijnigingen nog erger werden gemaakt bad zij met luide stem om vergeving voor haar beulen. Tenslotte werd zij met een zwaard onthoofd. Zij wordt afgebeeld met de palm van de overwinning of met een zwaard, haar martelwerktuig. Soms heeft zij draken of boze geesten bij zich, of afgodenbeelden die door haar toedoen ter aarde storten of op de vlucht slaan.

*

Zeer oude heiligenboeken maken nog melding van een andere heilige **Martina** (of **Tatiana**) **van Rome**, Italië; martelares te Rome; † 225. **Feest 12 januari**. Zou het hier toch om dezelfde persoon gaan? Immers zowel het jaartal van haar dood is bijna gelijk; alsook haar feestdag...?

*

Beroemd is de mannelijke heilige **Martinus van Tours**, Frankrijk; bisschop; † 397. **Feest 11 november**.

Legende: Hoe Martinus zijn mantel deelde met een bedelaar.

Het was midden in een winter, die veel strenger was dan gewoonlijk. Vele mensen stierven van de kou. Op een dag moest Martinus in Amiens zijn. Martinus was soldaat in het Romeinse leger. Sinds kort had hij over Christus gehoord; en hij was van plan diens voorbeeld na te volgen. Onderweg kwam hij veel mensen tegen die leden onder de strenge kou. Alle kleren die hij kon missen, gaf hij weg. Zo bereikte hij de stadspoort van Amiens. Hij had alleen nog maar zijn soldatenmantel en zijn wapens. In de poort zat een bedelaar, die helemaal geen kleren aanhad. Martinus zag hoe hij de voorbijgangers smeekte om hem te helpen en medelijden met hem te hebben. Maar ze liepen hem allemaal voorbij. Martinus begreep dat hij iets moest doen. Maar wat? Hij had immers alles al weggegeven. Toen trok hij zijn zwaard en sneed zijn mantel middendoor. Hij gaf de bedelaar de ene helft. De rest sloeg hij zelf weer om zijn schouders. Er waren omstanders die Martinus uitlachten, omdat hij er in die halve mantel belachelijk uitzag. Maar anderen schaamden zich, omdat zij veel meer hadden dan die soldaat, en toch de bedelaar niet geholpen hadden.

's Nachts toen de mensen sliepen, had Martinus een droom. Hij zag Christus vóór zich staan, nogal raar gekleed. Christus zei tegen Martinus: 'Bekijk Me eens goed.' Toen zag Martinus, dat Christus het stuk mantel droeg dat hij aan de bedelaar had gegeven. En hij hoorde Hem tegen de engelen zeggen: Martinus heeft nog maar pas van Mij gehoord; maar toen Ik naakt was, heeft hij Mij meteen gekleed.'

Zo blijkt het waar te zijn wat Christus over zichzelf vertelt: 'Wat je aan de minste van de mensen doet, dat doe je aan Mij!'